

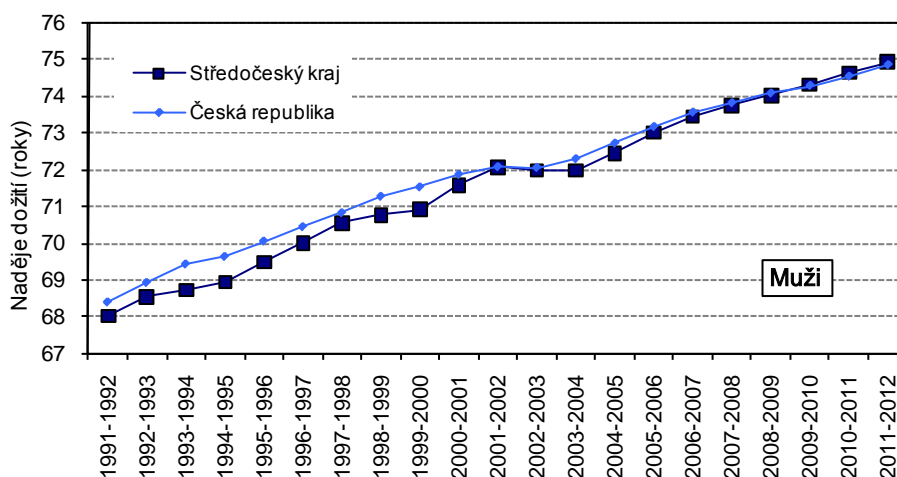
Naděje dožití (e_x), neboli střední délka života, udává průměrný počet let, který má před sebou jedinec v určitém věku, pokud by zůstaly zachovány úmrtnostní poměry, které jsou ve sledovaném období. Vypočítává se z úmrtnostních tabulek a lze ji určit pro jakýkoliv věk. Vzhledem k odlišné úmrtnosti mužů a žen se konstruuje odděleně pro obě pohlaví.

Zatímco pro celou Českou republiku jsou tabulky publikovány za každý rok zvlášť (nejaktuálněji za rok 2012), v případě menších územních celků jsou z důvodu vyloučení nahodilých vlivů zpracovány za delší časové období. V případě krajů se jedná o dvouleté období (nejnověji 2011–2012), u okresů a správních obvodů ORP o pětileté období (nejnověji 2008–2012).

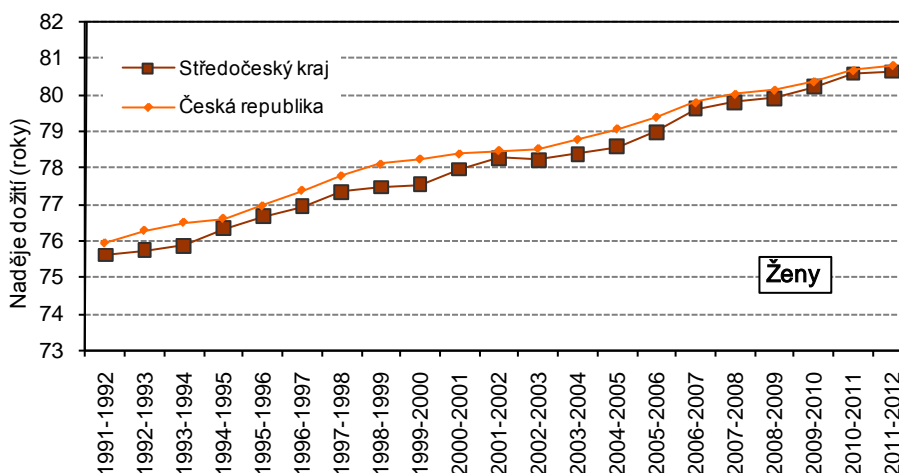
Vývoj naděje dožití ve Středočeském kraji

Střední délka života se stále prodlužuje. Zatímco v období 1991–1992 byla naděje dožití při narození ve Středočeském kraji u mužů 68 let, během dvaceti let se její hodnota zvýšila o 6,9 roků na 74,9 let. U žen byl její nárůst trochu nižší (5 roků) a naděje dožití žen se také během stejného období zvýšila ze 75,6 let na 80,6 roků. Ve sledovaném období se snížil také rozdíl mezi nadějí dožití při narození mužů a žen ze 7,6 na 5,7 roků.

Graf 1: Vývoj naděje dožití mužů při narození ve Středočeském kraji a České republice v letech 1991–2012

Graf 2: Vývoj naděje dožití žen při narození ve Středočeském kraji a České republice v letech 1991–2012

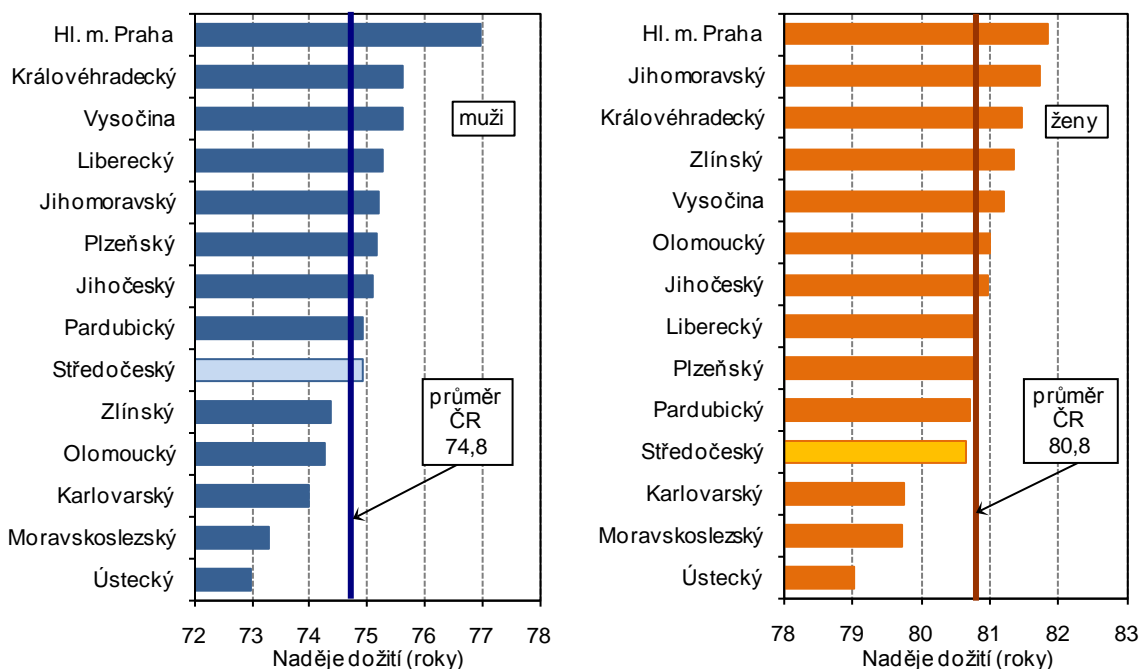

Dynamičtější vývoj naděje dožití ve srovnání s celou republikou zaznamenáváme ve Středočeském kraji u mužů, u nichž dochází také k rychlejšímu stírání rozdílu mezi krajskou a republikovou hodnotou než v případě žen. V posledních třech letech se dokonce krajská hodnota naděje dožití mužů dostala nad hodnotu za celou ČR. Ženy ve Středočeském kraji mají i nadále nižší naději dožití při narození, než je průměr za Českou republiku.

Tab. 1: Vývoj naděje dožití při narození podle pohlaví ve Středočeském kraji mezi roky 1991 a 2012

Období	Naděje dožití při narození (e_0)		Změna oproti předchozímu období		Rozdíl ženy-muži
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	
1991-1992	68,0	75,6	x	x	7,6
1992-1993	68,5	75,7	0,5	0,1	7,2
1993-1994	68,7	75,9	0,2	0,1	7,1
1994-1995	68,9	76,3	0,2	0,5	7,4
1995-1996	69,5	76,7	0,5	0,3	7,2
1996-1997	70,0	76,9	0,5	0,3	6,9
1997-1998	70,6	77,3	0,5	0,4	6,8
1998-1999	70,8	77,5	0,2	0,1	6,7
1999-2000	70,9	77,5	0,2	0,1	6,6
2000-2001	71,6	77,9	0,7	0,4	6,4
2001-2002	72,1	78,3	0,5	0,3	6,2
2002-2003	72,0	78,2	-0,1	-0,1	6,2
2003-2004	72,0	78,4	-0,0	0,2	6,4
2004-2005	72,4	78,6	0,5	0,2	6,1
2005-2006	73,0	79,0	0,6	0,4	6,0
2006-2007	73,4	79,6	0,4	0,6	6,2
2007-2008	73,8	79,8	0,3	0,2	6,0
2008-2009	74,0	79,9	0,3	0,1	5,9
2009-2010	74,3	80,2	0,3	0,3	5,9
2010-2011	74,6	80,6	0,3	0,4	5,9
2011-2012	74,9	80,6	0,3	0,1	5,7

Graf 3: Naděje dožití při narození podle pohlaví v krajích České republiky v letech 2011–2012

I v mezikrajském srovnání hodnot naděje dožití při narození si stojí středočeští muži lépe než ženy. Na žebříčku krajů zauímají muži v období 2011–2012 deváté místo a udrželi si tak stejnou pozici jako v předchozím období 2010–2011. V případě naděje dožití žen se postavení Středočeského kraje zhoršilo, klesly z devátého místa na jedenácté.

Nejvyššího věku se mají šanci dožít muži i ženy v Hlavním městě Praha, na druhém místě stojí v případě mužů Královéhradecký kraj, v případě žen Jihomoravský. Naopak poslední místo zauímá Ústecký kraj, předposlední místo kraj Moravskoslezský – shodně u mužů i žen.

V následující tabulce je možné nalézt hodnoty naděje dožití ve Středočeském kraji pro jednotky věku. V tabulce je uveden počet let, které má naději prožít osoba právě x-letá při zachování úmrtnostních poměrů z let 2011–2012.

Tab. 2: Naděje dožití podle věku a pohlaví v letech 2011–2012 ve Středočeském kraji

věk	muži	ženy	věk	muži	ženy	věk	muži	ženy
0	74,93	80,64	35	40,98	46,17	70	12,09	14,57
1	74,11	79,79	36	40,02	45,19	71	11,49	13,81
2	73,12	78,81	37	39,07	44,22	72	10,89	13,06
3	72,15	77,81	38	38,11	43,25	73	10,31	12,31
4	71,16	76,81	39	37,16	42,28	74	9,75	11,58
5	70,17	75,82	40	36,21	41,31	75	9,19	10,87
6	69,18	74,82	41	35,26	40,35	76	8,65	10,18
7	68,18	73,82	42	34,31	39,39	77	8,12	9,51
8	67,19	72,83	43	33,38	38,44	78	7,63	8,86
9	66,20	71,83	44	32,44	37,50	79	7,15	8,24
10	65,21	70,83	45	31,51	36,56	80	6,70	7,64
11	64,22	69,84	46	30,59	35,62	81	6,27	7,06
12	63,23	68,85	47	29,67	34,67	82	5,85	6,51
13	62,24	67,86	48	28,76	33,72	83	5,43	5,99
14	61,24	66,87	49	27,87	32,77	84	5,04	5,49
15	60,24	65,87	50	26,97	31,84	85	4,66	5,02
16	59,25	64,88	51	26,09	30,91	86	4,31	4,58
17	58,28	63,89	52	25,22	29,98	87	3,99	4,16
18	57,31	62,90	53	24,36	29,06	88	3,68	3,77
19	56,36	61,92	54	23,52	28,13	89	3,39	3,41
20	55,40	60,94	55	22,69	27,22	90	3,12	3,07
21	54,45	59,95	56	21,88	26,32	91	2,87	2,77
22	53,49	58,96	57	21,07	25,42	92	2,63	2,48
23	52,53	57,98	58	20,28	24,54	93	2,41	2,22
24	51,56	56,99	59	19,49	23,65	94	2,20	1,99
25	50,59	56,00	60	18,73	22,77	95	2,01	1,77
26	49,62	55,02	61	17,99	21,90	96	1,84	1,58
27	48,66	54,03	62	17,27	21,04	97	1,68	1,41
28	47,69	53,05	63	16,58	20,19	98	1,53	1,26
29	46,73	52,07	64	15,90	19,35	99	1,40	1,12
30	45,77	51,08	65	15,23	18,53	100	1,28	1,01
31	44,81	50,09	66	14,58	17,72	101	1,16	0,90
32	43,85	49,10	67	13,94	16,91	102	1,06	0,82
33	42,89	48,12	68	13,32	16,12	103	0,95	0,74
34	41,93	47,14	69	12,70	15,34	104	0,80	0,66

Naděje dožití v okresech a správních obvodech obcí s rozšířenou působností v období 2008–2012

Z tabulky 3 jsou patrné hodnoty naděje dožití u mužů a žen pro jednotlivé okresy Středočeského kraje v období 2008–2012.

Nejvyššího věku se mají šanci dožít obyvatelé okresu Praha-západ, zde dosahuje naděje dožití nejvyšších hodnot jak při narození, tak v dalších věkových kategoriích (jak u mužů, tak i u žen). Na druhém a třetím místě stojí v případě naděje dožití mužů při narození okresy Praha-východ (druhé místo také u naděje dožití v 65 letech, třetí místo u 45letých) a Mladá Boleslav (druhé místo u 45letých, třetí místo v 65 letech). V případě žen se za Prahou-západ v hodnotách naděje dožití při narození umístily okresy Kutná Hora, Praha-východ a Mladá Boleslav.

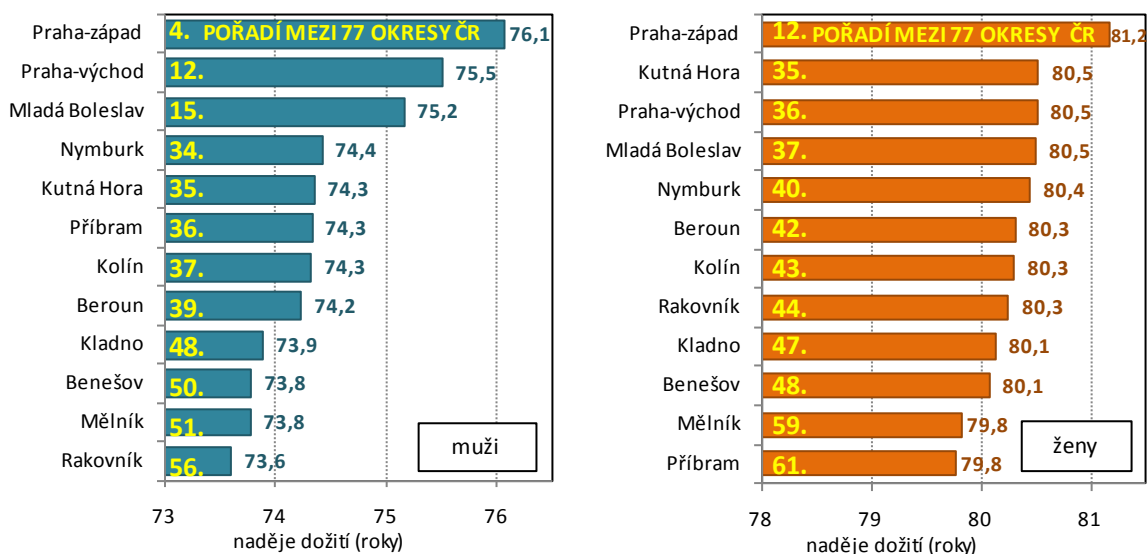
Na opačném konci žebříčku okresů ve Středočeském kraji stojí s nejnižší hodnotou naděje dožití v případě mužů okres Rakovník (při narození, u 45 i 65letých) a okres Příbram v případě žen při narození (u 45 a 65letých dosáhl nižších hodnot než Příbram okres Kladno). Druhé a třetí místo od konce zauímají u mužů i žen při narození shodně okresy Mělník a Benešov.

Tab. 3: Naděje dožití podle věku a pohlaví v letech 2008–2012 v okresech Středočeského kraje

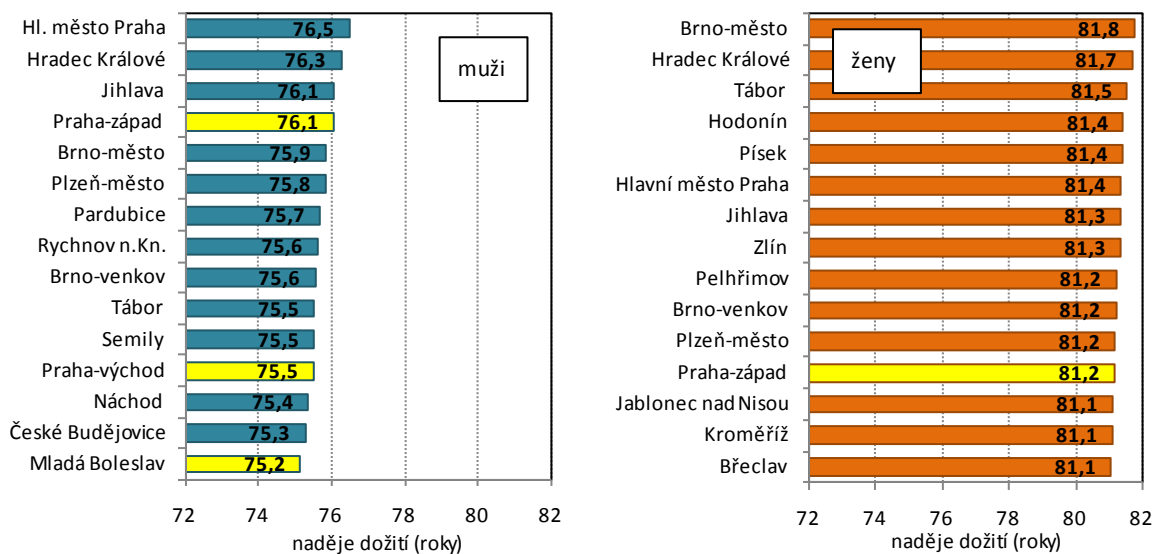
okres	naděje dožití ve věku (roky)						okres	naděje dožití ve věku (roky)					
	muži			ženy				muži			ženy		
	0	45	65	0	45	65		0	45	65	0	45	65
Benešov	73,8	30,7	14,7	80,1	36,3	18,2	Mladá Boleslav	75,2	31,9	16,0	80,5	36,5	18,6
Beroun	74,2	30,9	14,8	80,3	36,4	18,4	Nymburk	74,4	31,1	14,9	80,4	36,4	18,3
Kladno	73,9	30,7	14,9	80,1	35,7	17,8	Praha-východ	75,5	31,8	15,2	80,5	36,4	18,2
Kolín	74,3	30,9	15,0	80,3	36,2	18,4	Praha-západ	76,1	32,6	16,1	81,2	37,2	19,1
Kutná Hora	74,3	30,9	14,6	80,5	36,4	18,2	Příbram	74,3	31,1	15,0	79,8	35,8	17,9
Mělník	73,8	30,6	14,8	79,8	35,8	18,0	Rakovník	73,6	30,6	14,6	80,3	36,3	18,2

Nejnižší rozdíl naděje dožití při porovnání mužů a žen zaznamenávají okresy Praha-východ (5 roků), Praha-západ (5,1 roku) a Mladá Boleslav (5,3 roku). Výrazně nejvyšší rozdíl je v okrese Rakovník, kde mají ženy šanci žít v průměru o 6,6 roku déle než muži.

Graf 4: Naděje dožití při narození podle pohlaví v okresech Středočeského kraje v letech 2008–2012

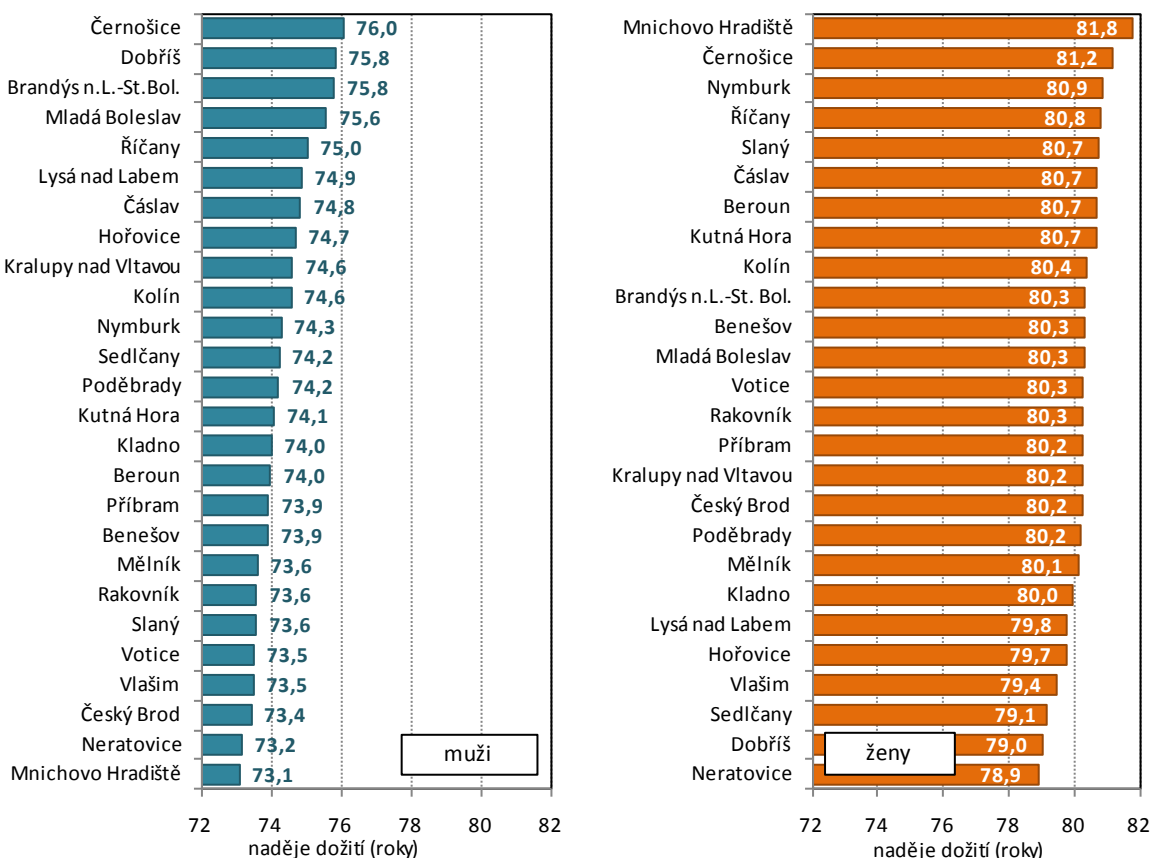

Graf 5: Okresy České republiky s nejvyšší nadějí dožití při narození podle pohlaví v letech 2008–2012

Při meziokresním srovnání v rámci celé České republiky se mezi prvních 15 okresů s nejvyšší nadějí dožití v období 2008–2012 dostaly v případě mužů okresy Praha-západ (76,1), Praha-východ (75,5) a Mladá Boleslav (75,2), v případě žen se mezi prvními patnácti objevil pouze jeden okres – Praha-západ (81,2). První místo zaujímá u mužů Hlavní město Praha (76,5), u žen okres Brno-město (81,8). Na konci žebříčku se nacházejí okresy Ústeckého kraje. U mužů se jedná o okresy Teplice (71,5) a Chomutov (71,8), u žen Teplice (77,8) a Most (78,2). Mezi posledních 15 okresů v republice se žádný středočeský okres nedostal. Okres Rakovník s nejnižší nadějí dožití u mužů ve Středočeském kraji (73,6) stojí na 22. místě od konce a Příbram s nejnižší nadějí dožití u žen (79,8) na 17. místě od konce republikového žebříčku.

Graf 6: Naděje dožití při narození ve správních obvodech ORP Středočeského kraje v letech 2008–2012

V rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností jsou na tom nejlépe obyvatelé Černošicka, kde mají muži nejvyšší naději dožití při narození v rámci kraje (76 let) a ženy mají šanci dožít se druhého nejvyššího věku (81,2 let), hned po ženách na Mnichovohradištsku (81,8). Na druhém místě u mužů pak stojí správní obvod Dobříš (75,8 let).

Zajímavostí u správního obvodu Mnichovo Hradiště je, že zatímco u žen stojí na prvním místě žebříčku, naděje dožití u mužů je zde naopak v rámci kraje nejnižší (73,1). Druhé nejnižší hodnoty naděje dožití u mužů je dosaženo na Neratovicku (73,2), přičemž v případě žen se tento obvod ocitá úplně na posledním místě (78,9). Druhou nejnižší naději dožití žen má správní obvod Dobříš (79,0), který v případě mužů vykazuje naopak druhou nejlepší hodnotu.

Kartogramy:

[Naděje dožití mužů při narození v okresech v období 2008-2012](#)

[Naděje dožití žen při narození v okresech v období 2008-2012](#)

[Naděje dožití mužů při narození v SO ORP v období 2008-2012](#)

[Naděje dožití žen při narození v SO ORP v období 2008-2012](#)

Zdroje dat:

[Úmrtnostní tabulky za ČR 2012, oblasti a kraje 2011-2012](#) (včetně archivu v dolní části stránky)

[Úmrtnostní tabulky za okresy a správní obvody ORP](#)

Naděje dožití ve zdraví

Kromě střední délky života se používá i ukazatel naděje dožití ve zdraví, který je definován jako průměrný počet let života, které právě narozená osoba prožije v dobrém zdraví, tj. bez zdravotního omezení. V Evropské unii patří tento ukazatel mezi základní strukturální ukazatele.

Z údajů vyplývá, že nejenom střední délka života, ale i naděje dožití ve zdraví se prodlužuje.

Více o naději dožití ve zdraví viz:

[Časopis Statistika&My: Žijeme déle a zdravěji?](#)